

Geniusz sierocy, 21, 106/114 -119

Państwowy Teatr Ludowy w Nowej Hucie, dyrektor: Skuszanka Krystyna

Autor adaptacji tekstu: Krasowski Jerzy

Autor dramatu: Dąbrowska Maria

Reżyseria: Krasowski Jerzy

Scenografia: Szajna Józef

Opracowanie muzyczne: Bok Józef

Asystent reżysera: Paradowski Piotr

Sufler – Woźniak Alicja

Inspicjent – Przybylska Irena

Obsada:

Władysław IV, król polski – Kaliszewski Jerzy

Jerzy Ossoliński, kanclerz w. koronny – Szaniecki Tadeusz

Adam Kisiel, wojewoda braclawski – Pieczka Franciszek

Albrecht Radziwiłł, kanclerz w. litewski – Przybylski Jerzy

Aleksander Radziwiłł, marszałek w. litewski – Luberadzi Tadeusz

Jakub Sobieski, kanclerz krakowski – Klucznik Zdzisław

Łukasz Opaliński, marszałek w. koronny – Krzywdziak Jan

Adam Kazanowski, marszałek nadworny koronny – Pawłowicz Władysław

Jan Mikołaj Stankiewicz, marszałek izby poselskiej – Łada-Cybulski Edward

Jędrzej Leszczyński, biskup hełmiński, podkanclerz koronny – Horecki Jerzy

Jerzy Ponętowski, poseł woj. czernihowskiego – Matysik Ferdynand

Poseł Czupurny – Rączkowski Edward

Poseł Gniewny – Pyrkosz Witold

Poseł Stroskany – Kron Gustaw

Poseł Rozważny – Mirczewski Janusz

Poseł Zdeterminowany – Lekszycki Michał

Poseł Przerażony – Kotys [Kotas] Ryszard

Poseł Jowialny – Klucznik Zdzisław

Maria Ludwika, królowa polska – księżna Mantui – Czuprynowna Bogusława

Zygmunt Kazimierz, królewicz – ***

Żona Posła Jowialnego – Romanow Eugenia

Omelian, kozaczek króla Władysława – Polek Alexander

Iwan Pietruszenko, pisarz wojska zaporozskiego – Güntner Jan

Pokojowiec – Mączka Jan

Posłaniec z dalekiej drogi – Brzeziński Jan

Pacholik I – Gdowska Maria

Pacholik II – Uziębło Wanda

Pacholik III – Swaryczewska Wanda

Dworzanin – Güntner Jan

Kozak w służbie Kisiela – Mączka Jan

Poseł kozacki, Posłowie – ***

Premiera: 20.06.1959

Galeria:

Afisz premiery: *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959 (21, 106/114-119, nr afisza 106/119)

Fotografie:

1. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, od lewej: Poseł Czupurny – Rączkowski Edward, Poseł Gniewny – Pyrkosz Witold, Jerzy Ponętowski – Matysiak Ferdynand, Poseł Zdeterminowany – Lekszycki Michał, Władysław IV – Kaliszewski Jerzy, Poseł Stroskany – Korn Gustaw
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 1)
2. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, piąty od lewej: Poseł Zdeterminowany – Lekszycki Michał, szósty od lewej: Jerzy Ponętowski – Matysiak Ferdynand, dziewiąty od lewej: Poseł Gniewny – Pyrkosz Witold, piętnasty od lewej (klęczący): Jerzy Ossoliński – Szaniecki Tadeusz
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 2)
3. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Poseł Jowialny – Klucznik Zdzisław, Żona Posła Jowialnego – Romanow Eugenia(?)
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 3)
4. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 4)
5. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Akt III: Scena zbiorowa, po środku: Adam Kisiel – Pieczka Franciszek, przed nim na lewo: Poseł Gniewny – Pyrkosz Witold, na prawo: Jerzy Ponętowski – Matysiak Ferdynand
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 5)
6. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, pierwszy od lewej: Poseł Gniewny – Pyrkosz Witold, piąty od lewej: Poseł Czupurny – Rączkowski Edward, na pierwszym planie: Omelian – Polek Alexander, za nim szósty od lewej: Poseł Stroskany – Korn Gustaw
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 6)
7. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, od lewej: Poseł Gniewny – Pyrkosz Witold, Poseł Zdeterminowany – Lekszycki Michał, Jerzy Ponętowski – Matysiak Ferdynand, Poseł Stroskany – Korn Gustaw, Władysław IV – Kaliszewski Jerzy
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 7)
8. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, pierwszy od lewej: Poseł Przerażony – Kotys [Kotas] Ryszard, drugi od prawej: Poseł Zdeterminowany – Lekszycki Michał

Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 8)

9. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, drugi od lewej: Poseł Czupurny – Rączkowski Edward, Poseł Gniewny – Pyrkosz Witold, Poseł Jowialny – Klucznik Zdzisław, drugi od prawej: Jerzy Ossoliński – Szaniecki Tadeusz
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 9)
10. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Poseł Gniewny – Pyrkosz Witold, Poseł Czupurny – Rączkowski Edward, Poseł Jowialny – Klucznik Zdzisław
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 10)
11. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, trzeci od lewej Poseł Przerażony – Kotys [Kotas] Ryszard, pierwszy od prawej: Poseł Czupurny – Rączkowski Edward, na dalszym planie z szablą uniesioną do góry: Poseł Gniewny – Pyrkosz Witold
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 11)
12. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, pierwszy po lewej: Poseł Gniewny – Pyrkosz Witold, ostatni od lewej: Poseł Przerażony – Kotys [Kotas] Ryszard
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 12)
13. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, w głębi po środku od lewej: Jędrzej Leszczyński – Horecki Jerzy, Władysław IV – Kaliszewski Jerzy, Jerzy Ossoliński – Szaniecki Tadeusz
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 13)
14. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, po środku klęczący: Albrecht Radziwiłł – Przybylski Jerzy, za nim stoi ze złożonymi rękami: Jędrzej Leszczyński – Horecki Jerzy, po prawej zasłania prawą ręką twarz: Jerzy Ossoliński – Szaniecki Tadeusz
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 14)
15. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, po lewej stoi z uniesionymi rękoma: Jędrzej Leszczyński – Horecki Jerzy, trzeci od niego siedzi: Jerzy Ossoliński – Szaniecki Tadeusz
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 15)
16. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, na pierwszym planie po lewej: Adam Kisiel – Pieczka Franciszek, na drugim planie: Poseł Czupurny – Rączkowski Edward, Jędrzej Leszczyński – Horecki Jerzy, tyłem stoi: Poseł Przerażony – Kotys [Kotas] Ryszard
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 16)
17. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959

Scena zbiorowa, pierwszy od lewej: Poseł Przerażony – Kotys [Kotas] Ryszard, czwarty od lewej: Poseł Zdeterminowany – Lekszycki Michał, siódmy od lewej: Poseł Czupurny – Rączkowski Edward
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 17)

18. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa, od lewej: Poseł Czupurny – Rączkowski Edward, Poseł Gniewny – Pyrkosz Witold, Poseł Zdeterminowany – Lekszycki Michał, Poseł Stroskany – Korn Gustaw
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot. nr 18)

19. *Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959
Scena zbiorowa
Fot. Plewiński Wojciech (21, 106/114-119, fot nr 106/117 nr 19)

Czytelnia:

1) Program teatralny

Geniusz sierocy, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959 (21, 106/114-119)

Opis: broszura zawierająca 16 stron + okładka. W środku – na wewnętrznej stronie okładki ręcznie wpisane zielonym atramentem podziękowania za premierę, zdjęcie Marii Dąbrowskiej, jej tekst o utworze, tekst Jerzego Krasowskiego, obsada dramatu, zdjęcie projektu dekoracji Józefa Szajny, tekst Juliana Przybosa z przedmowy do „Pism wybranych” Marii Dąbrowskiej, informacje o ekipie realizatorskiej: asystent reżysera – Paradowski Piotr, inspicjent – Przybylska Irena, sufler – Woźniak Alicja, oświetlenie – Kolanowski Ludwik, nakrycia głowy – Dmowska W., radioakustka – Breguła Hubert, brygadier sceny: Górski Edward, kierownik pracowni krawieckiej – Kolak Feliks, Gajdeczko Zdzisława, kierownik pracowni perukarskiej – Jargosz Henryk, kierownik pracowni stolarskiej – Kosowski Ludwik, prace malarskie i modelatorskie – Banaszewski Roman, Siedlik Stanisław.

2) Scenariusz

Geniusz sierocy, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959 (21, 106/114-119)
Opis: 91 luźnych kartek (182 stron) maszynopisu zadrukowanego jednostronnie zawierających 2 kartki z obsadą i 89 kart scenariusza zadrukowanych jednostronnie. Liczne dopiski i podkreślenia inspicjenckie zielonym atramentem oraz skreślenia czerwoną kredką.

3) Recenzje (wycinki prasowe) nr 21, 106/118)

1. Zbijewska Krystyna, *Maria Dąbrowska na próbie swej sztuki*, „Dziennik Polski” Kraków 1959 nr 146(?) (21-22.06)
Geniusz sierocy, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959 (21, 106/114-119)
Recenzja zawiera przedruk dwóch fotografii Marii Dąbrowskiej na próbie przedstawienia.
2. Flaszen Ludwik, *Władysław Król albo Polacy*, „Przegląd Kulturalny” Warszawa 1959 nr 28 (9.07.)

- Geniusz sierocy*, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959 (21, 106/114-119)
3. Koenig Jerzy, *Festiwal polskiego dramatu*, „Współczesność” 1966 nr 12 (8-21.06.)
Recenzja z festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych we Wrocławiu.
Geniusz sierocy, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959 (21, 106/114-119)
 4. Maciąg Włodzimierz, *Konfrontacje. Dąbrowska na scenie*, „Dialog” 1959 nr 8
Geniusz sierocy, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959 (21, 106/114-119)
Recenzja zawiera przedruków sześciu fotografii ze spektaklu.
 5. Kral Andrzej Władysław, *Nowa Huta, Teatr ludowy i Geniusz Sierocy Marii Dąbrowskiej*, „Teatr” 1959, nr 16 (16-31.08)
Geniusz sierocy, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959 (21, 106/114-119)
Recenzja zawiera przedruk dwóch fotografii ze spektaklu.
 6. Greń Zygmunt, *Dramat Racji stany?*, „Życie Literackie” 1959 nr 26 (28.06)
Geniusz sierocy, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959 (21, 106/114-119)
Recenzja zawiera przedruk jednej fotografii ze spektaklu.
 7. Kudliński Tadeusz, *Dramat idei*, „Tygodnik Powszechny” 1959 nr 28 (12.07)
Geniusz sierocy, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959 (21, 106/114-119)
Recenzja zawiera przedruk jednej fotografii ze spektaklu.
 8. Przedruk jednej fotografii, „Teatr” 1959 nr 14 (15-31.07.)
Geniusz sierocy, reż. Krasowski Jerzy, premiera: 20.06.1959 (21, 106/114-119)

Indeks tytułowy

Geniusz sierocy, Dąbrowska Maria (21, 106/114-119)

Indeks osobowy:

Banaszewski Roman (21, 106/114-119)
Bok Józef (21, 106/114-119)
Breguła Hubert (21, 106/114-119)
Brzeziński Jan (21, 106/114-119)
Czuprynowna Bogusława (21, 106/114-119)
Dąbrowska Maria [1889-19(21, 106/114-119)
Dmowska W. (21, 106/114-119)
Flaszen Ludwik (21, 106/114-119)
Gajdeczko Zdzisława (21, 106/114-119)
Gdowska Maria (21, 106/114-119)
Górski Edward (21, 106/114-119)
Greń Zygmunt (21, 106/114-119)
Güntner Jan (21, 106/114-119)
Horecki Jerzy (21, 106/114-119)
Jargosz Henryk (21, 106/114-119)
Przyboś Julian (21, 106/114-119)
Kaliszewski Jerzy (21, 106/114-119)
Klucznik Zdzisław (21, 106/114-119)
Koenig Jerzy (21, 106/114-119)
Kolak Feliks (21, 106/114-119)

Kolanowski Ludwik (21, 106/114-119)
Kosowski Ludwik (21, 106/114-119)
Kotys [Kotas] Ryszard (21, 106/114-119)
Kral Andrzej Władysław (21, 106/114-119)
Krasowski Jerzy (21, 106/114-119)
Kron Gustaw (21, 106/114-119)
Krzywdziak Jan (21, 106/114-119)
Kudliński Tadeusz (21, 106/114-119)
Lekszycki Michał (21, 106/114-119)
Luberadzki Tadeusz (21, 106/114-119)
Łada-Cybulski Edward (21, 106/114-119)
Maciąg Włodzimierz (21, 106/114-119)
Matysik Ferdynand (21, 106/114-119)
Mączka Jan (21, 106/114-119)
Mirczewski Janusz (21, 106/114-119)
Paradowski Piotr (21, 106/114-119)
Pawłowicz Władysław (21, 106/114-119)
Pieczka Franciszek (21, 106/114-119)
Plewiński Wojciech (21, 106/114-119)
Polek Alexander (21, 106/114-119)
Przybylska Irena (21, 106/114-119)
Przybylski Jerzy (21, 106/114-119)
Pyrkosz Witold (21, 106/114-119)
Rączkowski Edward (21, 106/114-119)
Romanow Eugenia (21, 106/114-119)
Siedlik Stanisław (21, 106/114-119)
Skuszanka Krystyna (21, 106/114-119)
Swaryczewska Wanda (21, 106/114-119)
Szajna Józef (21, 106/114-119)
Szaniecki Tadeusz (21, 106/114-119)
Uziębło Wanda (21, 106/114-119)
Woźniak Alicja (21, 106/114-119)
Zbijewska Krystyna (21, 106/114-119)

Słowa kluczowe: Maria Dąbrowska, Geniusz Sierocy, Teatr Ludowy